

Överförmyndaren

Överförmyndarens Verksamhetsberättelse 2023

Beslut

Överförmyndaren godkänner verksamhetsberättelse för år 2023 och överlämnar den till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Överförmyndaren har erhållit anvisningar för upprättandet av verksamhetsberättelse för år 2023.

Beslutsunderlag

PM Överförmyndaren 2024-02-15

Ekerö som ovan

Marianne Ekblom
Överförmyndare

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Överförmyndaren

Karin Ernestål
Tf chef Överförmyndaren
karin.ernestal@ekero.se

Överförmyndarens Verksamhetsberättelse 2023

1. Året i korthet

Måluppfyllelse och utvecklingsuppdrag

Överförmyndarverksamheten har utövat tillsyn över godmanskaps-, förvaltarskaps- och förmyndarskapsärenden. Tillsynen har omfattat ca 300 ärenden. Verksamheten har uppfyllt de lagkrav som ställs på verksamheten vad gäller handläggning av ärenden och ansvar för utbildning av ställföreträdare.

Ett prioriterat utvecklingsområde har varit att förbättra de digitala tjänster som redan finns. Ett annat prioriterat område har varit att få befintliga ställföreträdare att stanna kvar i kommunen. Överförmyndaren har fortsatt arbetet med att utbilda och ge stöd åt kommunens ställföreträdare.

Ekonomi

Årets resultat har en avvikelse om + 0,7 mnkr. Det positiva resultatet beror framförallt på att personalkostnader har blivit lägre än beräknat. Det gäller både för kansliets personal och arvodeskostnaderna till ställföreträdarna.

2. Verksamhetsuppföljning

2.1 Grunduppdrag

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Överförmyndaren är en tillsynsmyndighet och verksamheten innebär i de flesta avseenden myndighetsutövning. Verksamheten styrs främst av lag och utrymmet för påverkan genom kommunpolitiska beslut är begränsad. Länsstyrelsen har tillsyn över överförmyndarens verksamhet genom regelbundna besök och kontroller.

Överförmyndarens huvudsakliga uppgift är att utöva tillsyn och granska kommunens ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare) verksamhet. Överförmyndaren har även ett lagstadgat ansvar att erbjuda gode män och förvaltare utbildning. I Ekerö erbjuds ställföreträdarna grundutbildning och årliga redovisningskurser. Syftet med verksamheten är att skydda huvudmän och omyndiga, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från

rättsförluster. Huvudmän kallas de som på grund av sjukdom eller annan anledning har god man eller förvaltare förordnad för sig och omyndiga är barn under 18 år.

För att fullgöra sina åtaganden har Ekerö kommun en opolitiskt vald överförmyndare och en ersättare. Överförmyndarens kansli är överförmyndarens förvaltning. Överförmyndarens kansli bereder, administrerar, utvecklar och följer upp frågor inom överförmyndarens ansvarsområde. Kansliet har en omfattande delegation och fattar beslut och rekryterar och utbildar ställföreträdare för uppdrag. Överförmyndarens kansli består av en chef (tillika handläggare), en handläggare och en behovsanställd granskare. Överförmyndaren är dessutom väl insatt i verksamheten och tjänstgör fyra veckor per år.

2.2 Måluppfyllelse

Överförmyndarens mål med rättssäker myndighetsutövning, bra service och bemötande, vara en attraktiv arbetsgivare och ha en effektiv förvaltning har uppnåtts under året.

2.3 Utvecklingsuppdrag

Ett prioriterat utvecklingsområde har varit att förbättra de digitala tjänster som redan finns samt att öka användandet av dem. Möjlighet att ta emot handlingar direkt i ärendehanteringssystemet och att skicka handlingar digitalt behöver utvecklas ytterligare. För att lyckas skapa en helt digital inlämning och granskning av till exempel årsräkningar, krävs godkänd e-underskrift där undertecknarens identitet styrks av ett kvalificerat certifikat.

Ett annat prioriterat område har varit att få befintliga ställföreträdare att stanna kvar i kommunen och att locka nya lämpliga personer att åta sig uppdrag - gärna i olika åldrar och med olika bakgrund. Överförmyndaren har fortsatt arbetet med att utbilda och ge stöd åt ställföreträdarna. De ska ha bra förutsättningar att utföra och lyckas i sina viktiga uppdrag, så att huvudmännen får sina behov tillgodosedda.

2.4 Väsentliga händelser

Sommaren 2023 innebar en del påfrestningar för verksamheten då verksamheten hade större personalförändringar. Under en period arbetade endast en handläggare vid kansliet, men sedan den 1 september 2023 arbetar åter två handläggare vid kansliet.

År 2023 höjde några kranskommuner sina standardarvoden rejält till ställföreträdare (gode män och förvaltare). Arvodeshöjningen innebär en risk att ställföreträdare, speciellt de mer erfarna och etablerade, hellre tar uppdrag i dessa kommuner än i Ekerö kommun. Överförmyndaren i Ekerö har i dagsläget inte ändrat arvodesnivåerna.

3. Ekonomi

3.1 Verksamhet (drift) inklusive verksamhetsmått

Överförmyndarens utfall för år 2023 är 2,3 mnkr vilket är 0,7 mnkr lägre än årets budget på knappt 3 mnkr. Nettokostnaden är i stort densamma som år 2022.

Årets intäkter avser statsbidrag från Migrationsverket för ensamkommande barn. Beloppet avviker positivt med 34 tkr mot beräknat i budget.

Bruttokostnaden är 2,3 mnkr vilket är 0,6 mnkr under budget. Den positiva avvikelsen återfinns främst inom personalkostnader och att arvodeskostnaden för ställföreträdare blev lägre än beräknat i budget och lägre externa kostnader. De lägre personalkostnaderna beror på att personal har varit tjänstledig och att en handläggare avslutat sin anställning under året.

Kommunens arvodeskostnader till gode män och förvaltare är svåra att förutse. Huvudmännens egna inkomster och tillgångar påverkar om det är huvudmännen eller kommunen som står för arvodet. Komplexiteten i ärenden påverkar också arvodeskostnadernas storlek.

3.2 Kostnader förtroendevalda

Överförmyndaren har enbart kostnader för en opolitiskt vald överförmyndare samt ersättare som fått arvode under året.

(tkr)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Awik
Ersättningar till förtroendevalda	-234	-266	-241	-25
Övriga kostnader *)	-9	-19	-30	11
Summa:	-244	-285	-271	-14

*) Exkl kostnader för tjänstemannastöd, tex nämndsekreterare, pol sekreterare

3.3 Verksamhetsmått

Det totala antalet ärenden har gått ner något de sista åren, se överförmyndarens verksamhetsmått nedan. Omvärlden och ny lagstiftning påverkar behovet av ställföreträdarskap. Under flyktingvågen kom många ensamkommande barn som behövde gode män och ny lagstiftning om framtidsfullmakter kan komma att påverka behovet av ställföreträdarskap i framtiden. Ärenden är inte heller statiska. Huvudmän dör och nya personer tillkommer som behöver hjälp av gode män. Barn som till exempel har fått särskilt förordnade förmyndare blir myndiga och nya barn tillkommer, vars egendom överförmyndaren ska ha tillsyn över.

4. Framåtblick

Överförmyndaren fortsätter att digitalisera för att effektivisera verksamheten men även för att säkra tillgängligheten vid distansarbete.

Den ökande komplexiteten i överförmyndarens ärenden har varit en nationell trend under flera år. Det finns inget som tyder på annat än att denna utveckling kommer att fortsätta. Precis som de senaste åren kommer en av verksamhetens största utmaningar vara att ha kunniga och lämpliga ställföreträdare, även till de uppdrag som bedöms som svårare

(huvudmän med dubbeldiagnoser och missbruk samt huvudmän som är involverade i mer komplicerade juridiska spörsmål).

Om ställföreträdarutredningens förslag på lagändringar beslutas, kommer omfattningen av överförmyndarens uppdrag enligt lag att öka. Det är viktigt att överförmyndaren står redo och att det finns resurser om och när sådana förändringar träder i kraft.

Resultatrapport

(tkr, inkl interna transaktioner)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvik 2023
Summa externa intäkter	21	54	20	34
-varav statsbidrag	21	54	20	34
Summa Intäkter	21	54	20	34
Personalkostnader inkl po	-2 154	-2 230	-2 743	513
Övriga externa kostnader	-114	-91	-224	133
Övriga interna kostnader	-10	-4	-3	-1
Summa Kostnader	-2 277	-2 325	-2 970	645
Nettokostnad	-2 257	-2 271	-2 950	679

Verksamheternas ekonomiska utfall och resultat

tkr	Utfall 2022	Utfall 2023			Budget 2023			Avvikelse netto
	netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	
TOTALT	-2 257	54	-2 325	-2 271	20	-2 970	-2 950	679
Överförmyndare & kansli	-2 249		-2 262	-2 262		-2 878	-2 878	616
Ensamkommande flykting	-7	54	-63	-9	20	-92	-72	63

Verksamhetsmätt

Antal ärenden:	2019	2020	2021	2022	2023
Särskilt förordnad förmyndare	6	9	9	11	11
Medförmyndare	1	1	1	1	0
Förmynderskap med överförmyndarkontroll	21	24	24	22	18
Fria förmynderskap	131	143	134	133	134
Förvaltarskap	7	4	6	4	8
Förvaltarskap och godmanskap	12	14	12	11	9
God man FB 11 kap 1-3 §§	15	15	14	13	9
God man FB 11:4	127	121	126	118	115
God man fastighetsbildningslagen	0	0	0	0	0
Tillfälliga vårdnadshavare	x	x	x	0	0
God man för ensamkommande barn	1	1	0	3	1